

7. АУФС: Баранцев К.Т. Англо-український фразеологічний словник (30000 фразеологічних виразів). Київ: Радянська школа, 1969. 1052 с.

8. SFJP: Skorupka S. Słownik frazeologiczny języka polskiego. Tom 1, 2. „Wiedza powszechna”. Warszawa, 1967, 1968.

9. TTEM – Wilkinson P.R. Thesaurus of Traditional English Metaphors [red. P.R. Wilkinson.]. – L.: Foreign Language Study, 2003.

10. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=tYVpA> (Przysłowia i wyrażenia od miasy i wsi. (Sprichwörter und Redensarten.)).

УДК 378.147

Зборовець Н.М.

майстер виробничого навчання

ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти»

natalia.zborovets@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Основним завданням початку XXI століття є формування та розвиток в учнів ключових компетентностей. Ця проблема набуває актуальності у зв'язку з тим, що сучасний світ характеризується стрімким соціальним, технологічним і політичним розвитком, який потребує від людини здатності робити духовно-моральний вибір, мобільності та відповідальності у прийнятті рішень, вміння ефективно спілкуватися та бути успішним.

Світ неперервно змінюється, даючи дедалі більше можливостей застосовувати нові методи та підходи у навчанні, аби молодь була якомога краще підготовлена до реального життя. Проєктне навчання – метод, ефективність якого підтверджена світовою практикою. Це освітня технологія, спрямована на здобуття учнями знань у тісному зв'язку з реальною життєвою практикою, формування в них специфічних умінь і навичок завдяки системній організації проблемно-орієнтованого навчального пошуку. Проєктне навчання (project-based learning) дедалі більше набирає обертів, оскільки є дуже ефективним і актуальним підходом до викладання та навчання. Численні дослідження вказують на те, що після його успішного впровадження в учнів покращується мотивація до навчання та підвищується рівень досягнень.

За визначенням Buck Institute for Education, проєктне навчання – це метод, навчаючись за яким, учні, певний час досліджуючи і реагуючи на справжні, цікаві та складні питання, отримують потрібні знання та навички. На думку дослідників (Barron&Darling-Hammond, 2008; Thomas, 2000), навчання на основі проєкту передбачає таке:

- учні застосовують знання та навички для вирішення реалістичних проблем у реальному світі;
- підвищується рівень відповідальності учня за виконаний обсяг роботи;
- педагоги виконують ролі тренерів та фасилітаторів дослідження, проводять рефлексії;

- часто учні працюють в парах або групах.

Такий формат навчання передбачає залучення учнів до систематизації та набування знань, створення власних продуктів. Він розвиває навички критичного мислення, співпраці, спілкування, міркування, синтезу та стійкості в умовах обмеженого часу та визначеної мети.

Чому проектне навчання?

Оскільки навчання – це соціальна активність, яка відбувається в межах учнівських груп, культури та минулого досвіду, через проектне навчання учні мають можливість використовувати не лише знання з навчальних дисциплін, а й вчитися вести перемовини, ухвалювати спільні рішення, нести відповідальність відповідно до ролі в навчальній команді й разом інтерпретувати результати своєї діяльності. Це також дає можливість викладачам побачити учнів у новому світлі, допомагати їм розвивати вроджені здібності в новий спосіб, що не вдається часом у традиційній системі уроку. Крім того, часто проектне навчання реалізується через міждисциплінарні зв'язки, що виходять за межі програми одного конкретного предмету. Це значно розширює можливості наставника і сприяє креативності, а учні часто мають завдання, у процесі вирішення яких отримують практичні навички, непередбачені в теоретичній частині навчального процесу. Тобто навчання відбувається природним шляхом, ненав'язливо, адже ціль – не вивчити, а виконати завдання, отримати результат, що дійсно мотивує дітей.

Традиційну та онлайн-освіту можна і потрібно поєднувати. Їх гармонійну взаємодію називають змішаним навчанням, яке найкраще підійде для роботи в умовах карантину та дозволить вирішити проблему якості освіти та значно скоротити ризики для вразливих категорій. Сьогодні у медіа часто вживають фразу «цифрове покоління». Поширювати її почав американський письменник та дослідник у сфері освіти Марк Пренскі. Саме він вперше визначив «цифрове покоління», як таке, що з'являється сьогодні і не тільки вміло використовувати новітні технології, але й очікує на їх постійну доступність у всіх аспектах життя. Сучасні учні хочуть навчатися швидко, ефективно та мобільно. Один із способів надати їм таку можливість – запроваджувати систему змішаного навчання.

Змішане навчання: що це і з чого складається?

Термін «змішане навчання» (в англійській літературі – blended або hybrid learning) має різні визначення. Загалом це – поєднання офлайн- (або особисто, «на місці») та онлайн-навчання у різних пропорціях. Сама концепція з'явилася ще в 1990-х як протиположна онлайн-навчанню, проте вивчати та впроваджувати її почали лише з 2000-х років.

Основна відмінність змішаного навчання від звичайної системи – активне використання технологій, щоб знайти матеріал і отримати нові знання. Так, технології стають повноцінною частиною навчального процесу. Проте йдеться також і про поєднання різних підходів, способів подачі матеріалу, видів роботи. Наприклад, частина інформації розподіляється на групову роботу, частина – на самостійне вивчення. Це не залежить від того, відбувається це у класі чи дистанційно.

За змішаного типу навчання відмінною також є роль педагогів. Тут вони – фасилітатори навчального процесу. Тобто, люди, які організують колективне обговорення так, щоб усі учні були максимально залучені, а проблеми вирішувалися швидко й ефективно. Відтак, основна мета наставника — не оцінити учнів при атестації, а активно взаємодіяти з ними, відстежувати прогрес та допомагати у разі потреби. Так викладачі перестають бути просто спостерігачами і займають роль менторів.

При оволодінні професії «Закрійник» в період змішаного типу навчання учні ознайомлюються з теоретичним курсом навчання, далі отримують завдання на виконання проєктів. Під час виробничого навчання практикуються такі типи проєктів за методом або видом діяльності: дослідницькі, творчі, інформаційні та практично орієнтовані проєкти.

Учні індивідуально або в парах збирають необхідну інформацію, виконують її аналіз, узагальнюють факти, виконують корекцію своїх проєктів. Результатом проєктної діяльності є готовий продукт у вигляді креслень конструкцій моделей одягу, виготовлення лекал, інструкційно-технологічні карти, мультимедійні та відео-презентації, майстер-класи по виготовленні лекал, розкладці лекал на тканині, розкрій. Результатом творчих проєктів є створення різноманітних колекцій одягу – від ескізів моделей до практичного виготовлення та їх демонстрацією на подіумі.

Дуже важлива організація координаційної роботи через обговорення, корекцію спільних дій, презентацію отриманих результатів та можливих способів використання їх на практиці, зовнішню оцінку проєкту.

Завдячуючи проєктному навчанню традиційна аудиторія перетворюється у відкритий навчальний простір, в якому учні рухаються у власному темпі; у процесі виконання проєкту виникає потреба в самонавчанні та самовдосконаленні; навчання на основі запам'ятовування та повторення переходить до інтеграції, відкриття та презентації набутих знань; учні мають можливість проходити всі етапи «виробництва»: від ідеї, створення моделі майбутнього продукту до його реалізації.

Література

1. Онлайн-курс: проєктний метод навчання.
URL: <https://naurok.com.ua/learn/proektniy-metod-navchannya-3>.
2. Чотири моделі змішаного навчання.
URL: <https://naurok.com.ua/post/chotiri-modeli-zmishanogo-navchannya>.
3. Вебінар. Використання елементів проєктної діяльності в умовах змішаного навчання. URL: <https://naurok.com.ua/webinar/vikoristannya-elementiv-proektno-diyalnosti-v-umovah-zmishanogo-navchannya>.
4. Проєктне навчання: коротко про головне / Нова українська школа
URL: <https://nus.org.ua/view/proektne-navchannya-kоротко-pro-golovne/>.
5. 5 ідей для організації проєктного навчання. URL: <https://naurok.com.ua/post/5-ideydlya-organizaci-proektnogo-navchannya>.
6. Зазуліна Л. В. Педагогічні проєкти: науково-метод. посіб. / Л. В. Зазуліна. Кам'янець-Подільський: Абетка НОВА, 2006. 40 с.

7. Курицина В. Н. Метод проектов: вчера, сегодня, завтра. *Образовательная технология как система, объединяющая теорию, практику и искусство*. Воронеж: ВГПУ, 2000. С.59–63.

8. Полат Е. Что такое проект? / Полат Е., Петрова И., Бухаркина М., Моисеева М. *Відкритий урок*. 2004. № 5–6.

УДК 378.013.42.

Зозуляк-Случик Р. В.

доктор педагогічних наук, доцент, професор
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
zozulyak_roksolyana@ukr.net

ТВОРЧИСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Постановка проблеми. Професійна підготовка студентів у вищій школі, як наголошується в багатьох сучасних наукових розробках, передбачає пошук нових підходів до організації навчальної роботи. На жаль, інформативно-описовий підхід, який набув значного поширення у традиційній освітянській практиці, призводить до того, що майбутній спеціаліст не може користуватися знаннями як інструментом практичної дії. Соціальний працівник нерідко відчуває певні труднощі у визначенні цілей, проектуванні, мотивуванні, організації дій, контролі й оцінці результатів. Проблема полягає в тому, щоб забезпечити заміну інформативно-описового підходу змістово-процесуальним стосовно організації освітньої діяльності закладів вищої освіти, за якої студент стає суб'єктом власної освіти і професійного становлення. Означена ситуація викликала нагальну потребу в переорієнтації освітнього процесу з екстенсивної моделі, що спрямована на передачу студенту певної суми готових знань, на інтенсивну модель, в основі якої закладено формування здатності до самоосвіти, розвитку творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми теорії і практики процесу розвитку творчого потенціалу у майбутніх фахівців висвітлені в працях І. Ісаєва [1], С. Коновця [2], О. Отича [4], В. Роменця [5], С. Сисоєвої [6] та інших.

Мета полягає в розкритті суті професійної творчості майбутніх фахівців соціальної роботи.

Стосовно специфіки творчого процесу учений С. Коновець виокремив основні стадії перебігу даного явища: підготовчу, яка передбачає усвідомлення проблеми, знаходження шляхів її вирішення, у процесі якого створюється можливість вияву прогалин у своїх знаннях; інкубаційну, коли особа, не зосереджуючись на процесі вирішення, на напівсвідомому рівні продовжує шукати способи її вирішення; інсайтну, на якій уява буває важливішою за мислення. а рішення проблеми з'являється раптово, коли людина нібито і не